

vi kunne forsvare at vælge Nr. 2 her i dette Tilfælde i Stedet for Nr. 1, og anbringe denne Anstalt her, hvor den kan anbringes betydelig billigere, hvad Anlægsomkostningerne angaar i Diebliffet, og hvor den ogsaa kan drives ikke saa ubetydelig billigere i Fremtiden, naar den skal til at virke. Jeg har imidlertid al Grund til at antage, at de, der ere særlig interesserede i Sagen, ikke ville gjøre store Indvendinger imod, at Nr. 1 vælges i Stedet for Nr. 2, dersom Rigsdagen bestemmer sig til at foretrække det. Forstjellen er selvfølgelig ikke meget stor, men hvad der er spart, er fortjent, siger man, og Kommissionen har ment, hvad der jo for Resten vil foreligge udtalt i dens Betænkning, at det fuldt kan forsvares at anbringe disse aandsvage Børn paa den Maade, som der er stillet Forslag om. Jeg tror næppe, der er Anledning til synderlig andre Bemærkninger her udober. Hvad der er blevet udtalt af det ærede Medlem, har jo i det Væsentlige været tilsluttende til de Forslag, der ere gjorte, og anerkjendende af det Arbejde, der er udført.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): Efter den Modtagelse, Lovforslaget har faaet, har jeg jo ikke nogen Grund til lange Bemærkninger. Jeg kan om det specielle Spørgsmaal, som blev reist af det ærede Medlem, som først havde Ordet (Falkensjerne), nemlig om det vilde være rigtigt at lægge Anstalten for de svagt begavede Døvstumme her i Kjøbenhavn ved Siden af Døvstummeinstituttet eller ikke, henholde mig til, hvad der nu blev udtalt af det ærede Medlem, der sidst havde Ordet (Dinesen). Der er ingen Tvivl om, at det vil være billigt at lægge Anstalten, hvor der er foreslaaet, billigst at bygge den der, idet man f. Ex. sparer Bygninger, som det var nødvendigt at bygge til, hvis den skulde bygges paa et andet Sted, og i Særdeleshed billigst, naar man ser hen til den aarlige Udgift, som efter de Beregninger, der ligge for, omtrent vilde være 6,000 Kr. billigere i Henseende til Driften, naar Anstalten lægges hen ved Siden af det nuværende Døvstummeinstitut, end naar den lægges som en selvstændig Anstalt andet Steds. Jeg skal, hvad dette sidste Punkt angaar, bemærke, at det kan aldeles ikke gaa an at lægge den ved Siden enten af Anstalten i Fredericia eller den nye i Veile. Thi den væsentligste Indvending, der kan reises imod at lægge den her, er ikke den hygieiniske; den kan have nogen Betydning, men den væsentligste Indvending er den pædagogiske, nemlig den, at det ikke vil være hel-

digt, at disse mindre begavede Børn, som skulde oplæres paa en anden Maade end de Andre, komme i en saa nær Forbindelse med disse, som Tilfældet vilde være, hvis Skolen lægges lige ved Siden af den nuværende, og det vilde i forøget Grad være Tilfældet, naar de skulde komme til at ligge op ad en Anstalt i Veile eller Frederitz, hvor det just er de bedst begavede af denne Art Børn, der oplæres. Skal man forlade den Plan, som Kommissionen har foreslaaet, og hvortil jeg har sluttet mig, maa man anlægge en helt ny Anstalt et eller andet Sted, ved Niborg eller hvor man nu bedst kan blive enig om det. Det bliver nødvendigt, thi det Tredie, der har været Tale om, nemlig at benytte den ene af de felleste Anstalter, den i Valdersgade, turde være den mindst heldige Plan, særlig i hygieinisk Henseende, saa det kan vist slet ikke gaa an. Imidlertid maa jeg sige, at jeg, hvad det Pædagogiske angaar, dog ikke tror, at det vil være saa farligt, eller at man kan indvende Synderligt imod at lægge den nye Anstalt ved Siden af det nuværende Døvstummeinstitut, idet den kan lægges — Pladsen er jo temmelig stor omkring denne — i en saadan Afstand derfra og tildeles en fuldstændig særlig Have og Legeplads, saa at man kan indrette det saaledes, at disse svagt begavede Døvstumme slet ikke komme i nogen eller i alt Fald saa godt som ingen Forbindelse med de andre, og saa er det jo altid en Overveelse værd, om man virkelig vil gaa til den forøgede Udgift strax og i Fremtiden, eller om man ikke hellere skulde nøies med dette, som ganske vist ogsaa Kommissionen har nævnt som Nr. 2 af de Ting, der kunde gjøres i den Henseende. Den ærede første Taler omtalte, at det var heldigt, at de Forslag, jeg her havde forelagt, ikke ere — jeg antager det var det, han mente — saa urimelig dyre som enkelte andre, jeg har haft den Ære at forelægge, og enkelte af dem har jeg jo faaet det høie Things Indvilligelse i at udføre saaledes, som de vare foreslaaede. Ja, der skal jeg sige, at det ene skal jo her i Verden passe en lille Smule til det Andet. Naar der er Tale om at bygge et Kunstmuseum, er det min Mening, at det skal bygges saaledes, at det i sin dyre Fremtræden virkelig kan svare til, hvad der er inden i det og at man der ikke bryder sig om, at det maafe kunde være bygget for 1½ Million i Stedet for 2 Millioner. Det maa dog siges, at vi endelig til Syvende og sidst have Raad til at anvende de Penge dertil, og at vi, naar vi have saa store Bygninger at bygge, som vi paa det Punkt have havt, dog ogsaa maa være betænkt paa, at saadanne Byg-